

राजकीय व सामाजिक आंदोलनातील प्रलंबित खटले
मागे घेण्याबाबतच्या कालावधीत बदल करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पीआरओ-०११४/ प्र.क्र.१२०/ विशा - २
जागतिक व्यापार केंद्र, कफ परेड, मुंबई -४०० ००५
दिनांक : १३ जानेवारी, २०१५

वाचा :

- १) शासन परिपत्रक, गृह विभाग क्र.एमआयएस-३३९८/ खटले/सीआर ३७०/ विशा-२,
दिनांक २९ सप्टेंबर, १९९८
- २) शासन परिपत्रक, गृह विभाग (विशेष) क्र.पीआरओ-१९०५/ प्र.क्र.३९६/ विशा-२,
दिनांक १५ सप्टेंबर, २००६
- ३) शासन निर्णय, गृह विभाग क्र.पीआरओ-०११०/प्र.क्र.२१४/विशा-२,
दिनांक ७ जुलै, २०१०
- ४) शासन निर्णय, गृह विभाग क्र.पीआरओ-०११२/प्र.क्र.१४६/ विशा-२,
दिनांक १९ जून, २०१२

प्रस्तावना :

सार्वजनिक हिताच्या निरनिराळ्या समस्यांकडे शासनाचे लक्ष वेधण्यासाठी राजकीय पक्ष व सामाजिक संघटना यांच्यामार्फत बंद पुकारणे, घेराव घालणे, मोर्चा काढणे, निर्दर्शने करणे इत्यादी प्रकारचे आंदोलनाचे मार्ग अनुसरले जातात. त्यामुळे त्यांच्याविरुद्ध प्रतिबंधात्मक आदेशाचे उल्लंघन केल्याबदल गुन्हे दाखल करण्यात येतात व न्यायालयात दोषारोपपत्र दाखल करून खटले भरण्यात येतात. सदर खटले वर्षानुवर्षे चालू राहत असल्याने ते खटले मागे घेण्याबाबत शासनास विनंती अर्ज प्राप्त होत असतात.

अशा प्रकारच्या राजकीय/सामाजिक आंदोलनामध्ये दि. १ मे, २००५ पूर्वी दाखल झालेले व प्रलंबित असलेले आणि ज्यामध्ये जीवित हानी झालेली नाही व अशा घटनेमध्ये खाजगी व सार्वजनिक मालमत्तेची रु. ५,००,०००/- पेक्षा अधिक वित्त हानी झालेली नाही, असे खटले मागे घेण्याचा निर्णय उपरोक्त दि. ७ जुलै, २०१० च्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे. सदरील खटले मागे घ्यावयाच्या कालावधीमध्ये बदल करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

शासनाने राजकीय व सामाजिक आंदोलनामध्ये दि. १ नोव्हेंबर, २०१४ पूर्वी दाखल झालेले व प्रलंबित असलेले खटले खालील अटींवर मागे घेण्याचा निर्णय घेतलेला आहे.

- १) अशा घटनेत जिवीत हानी झालेली नसावी.
- २) अशा घटनेत खाजगी व सार्वजनिक मालमत्तेची रुपये ५,००,०००/- पेक्षा जास्त हानी झालेली नसावी.

२. अशा प्रकरणी खटले काढून घेण्याची कार्यवाही करण्यासाठी, तसेच पाठपुरावा करण्यासाठी खालीलप्रमाणे समिती नियुक्त करण्यात येत आहे:-

पोलीस आयुक्तालय

१) पोलीस आयुक्त	- अध्यक्ष
२) सहायक संचालक, अभियोग संचालनालय	- सदस्य
३) पोलीस उप आयुक्त (गुन्हे)	- सदस्य -सचिव

उर्वरित भागासाठी

१) जिल्हादंडाधिकारी	- अध्यक्ष
२) सहायक संचालक, अभियोग संचालनालय	- सदस्य
३) अतिरिक्त जिल्हा पोलीस अधीक्षक	- सदस्य-सचिव

३. ज्या जिल्ह्यांच्या ठिकाणी पोलीस उप आयुक्त (गुन्हे) कार्यरत नसतील, अशा जिल्ह्यांच्या ठिकाणी सहायक पोलीस आयुक्त (गुन्हे) हे सदस्य-सचिव राहतील.

४. प्रस्तुत प्रकरणी खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावी :-

- १) ज्या आंदोलनात जिवीत हानी व खाजगी, सार्वजनिक मालमत्तेची हानी झालेली नसेल अशा प्रकरणी खटले काढून घेण्याची शिफारस समिती संबंधित सरकारी अभियोक्त्यांना विना-विलंब करेल.
- २) सदर आंदोलनात सार्वजनिक मालमत्तेची हानी रु.५,००,०००/- (रुपये पाच लाखापर्यंत)

पर्यंत झालेली असल्यास-

- अ) संबंधितांनी खटले मागे घेण्याची विनंती केलेली असल्यास, त्यांना आर्थिक हानीची रक्कम कळवून सदर रक्कम भरणा करण्याबाबत त्यांची प्रथमतः लेखी संमती घेण्यात यावी. त्यांनी संमती दिल्यानंतर सदर खटला काढून घेण्याबाबत समिती विचार करील व समितीने मान्यता दिल्यानंतर सदर

रक्कम संबंधित जिल्हाधिकाऱ्यांकडे भरणा करावी लागेल व सदर रक्कम भरणा केल्यानंतर पोचपावतीच्या प्रतीसह समितीचे सदस्य-सचिव, समितीची शिफारस सरकारी अभियोक्त्यांना अग्रेषित करतील.

ब) अन्य प्रलंबित खटले काढून घेण्याविषयी कोणत्याही संबंधित व्यक्तीचा अर्ज प्राप्त न झाल्यास, समिती स्वतःहून अशी प्रकरणे तपासून ज्या प्रकरणी खाजगी व सार्वजनिक मालमत्तेची हानी रुपये ५,००,०००/- पर्यंत झाली असल्यास त्याबाबत संबंधितांना कळविल. सदर नुकसान भरपाईची रक्कम भरणा करण्यास त्यांची लेखी संमती घेईल. तदनंतर त्यांचे खटले काढून घेण्याबाबत समिती विचार करील व तदनंतरची कार्यवाही वरील “अ” मध्ये निर्देशित केल्याप्रमाणे राहील.

५. सदर खटले मागे घेण्याबाबत पोलीस आयुक्तालये व उर्वरित भागासाठी स्थापन करण्यात आलेल्या समितीने उपरोक्त नमूद दिनांकापूर्वी दाखल झालेले व प्रलंबित असलेल्या राजकिय व सामाजिक आंदोलनातील खटल्यांचा कालबध्द कार्यक्रम तयार करून त्याचा आढावा घ्यावा व शासन निर्णयात नमूद केलेल्या निकषाप्रमाणे प्रकरण तपासून खटले मागे घेण्याबाबतची उचित कार्यवाही करावी.

६. सदर प्रकरणी कार्यवाही करण्यापूर्वी संबंधित गुन्हयाच्या संदर्भात कोणत्याही न्यायालय किंवा न्यायाधिकरणात अथवा आयोगापुढे दावा प्रलंबित नसल्याची प्रथमतः पडताळणी करण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१५०११३१३२५५१९८२९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सु. ज. सोवितकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ३) मा. राज्यमंत्री(शहरे) (गृह) यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा. राज्यमंत्री(ग्रामिण) (गृह) यांचे खाजगी सचिव

५) अपर मुख्य सचिव (गृह), गृह विभाग, जागतिक व्यापार केंद्र, मुंबई - ५
६) पोलीस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
७) अपर पोलीस महासंचालक, राज्य गुन्हे अन्वेषण विभाग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
८) प्रधान सचिव, विधि व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई (५ प्रती)
९) प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई (५ प्रती)
१०) सचिव (विशेष), गृह विभाग, जागतिक व्यापार केंद्र, मुंबई - ५
११) सचिव, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (५ प्रती)
१२) सर्व जिल्हादंडाधिकारी
१३) सर्व पोलीस आयुक्त (लोहमार्गासह)
१४) सर्व पोलीस अधीक्षक
१५) सर्व अतिरिक्त जिल्हा पोलीस अधीक्षक
१६) संचालक, सरकारी अभियोक्ता संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१७) सर्व पोलीस सह / उप आयुक्त (गुन्हे)
१८) सर्व सहायक संचालक व सरकारी अभियोक्ता
१९) सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२०) अध्यक्ष, इंडियन नॅशनल कॉग्रेस, महाराष्ट्र प्रदेश कॉग्रेस (आय) समिती,
टिळक भवन, काकासाहेब गाडगीळ मार्ग, दादर, मुंबई
२१) अध्यक्ष, नॅशनलिस्ट कॉग्रेस पार्टी, राष्ट्रवादी भवन, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग,
नरीमन पॉर्ट, मुंबई
२२) अध्यक्ष, भारतीय जनता पार्टी, महाराष्ट्र प्रदेश, सी. डी. ओ. बैरेक नं. १,
योगक्षेमसमोर, वसंतराव भगवान चौक, नरिमन पॉर्ट, मुंबई
२३) अध्यक्ष, भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी, महाराष्ट्र कमिटी, ३१४, राजभवन,
एस.व्ही. पटेल रोड, मुंबई
२४) अध्यक्ष, भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (मार्क्सवादी), महाराष्ट्र कमिटी,
जनशक्ती हॉल, ग्लोब मिल पैलेस, वरळी, मुंबई
२५) अध्यक्ष, राष्ट्रीय जनता दल (से.), एल. आय. सी. इमारतीसमोर, मुंबई
२६) अध्यक्ष, बहुजन समाज पार्टी, डी - १, इन्सा हटमेंट, आझाद मैदान, मुंबई
२७) अध्यक्ष, शिवसेना, शिवसेना भवन, गडकरी चौक, दादर, मुंबई
२८) अध्यक्ष, महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना, राजगड, २०२, मातोश्री टॉवर, दुसरा
मजला, पद्माबाई ठक्कर मार्ग, माटुंगा (प.), मुंबई
२९) निवडनस्ती (का. विशा - २)